

AANVULLING

BEHOREND BIJ EXAMENREGLEMENT @VOCAMPUS 2023-2024

2023-2024

CITADEL COLLEGE

Goedkeuring MR d.d.

SCHOOLJAAR 2023-2024

Lent, 1 oktober 2023

Beste leerlingen, ouders / verzorgers,

Om ervoor te zorgen dat alle zaken met betrekking tot het examen goed geregeld zijn en dat jullie daar ook goed over geïnformeerd worden, hebben we dit boekje samengesteld.

Je vindt daarin een uitwerking van de volgende belangrijke onderwerpen.

In dit boekje vind je

- het examenreglement van vo@Campus
- aanvullingen op dit reglement die gelden voor het Citadel College.
- Het PTA (programma van toetsing van afsluiting)

In het examenreglement wordt uitgelegd wat de regels zijn die gelden bij het schoolexamen en bij het eindexamen, wat de afspraken zijn die gelden bij herkansingen en wat er gebeurt als leerlingen zich niet aan deze regels en afspraken houden. Ook wordt beschreven hoe leerlingen en hun ouders in beroep kunnen gaan als ze vinden dat de geldende regels en afspraken niet zorgvuldig ten uitvoer gebracht zijn.

Het programma van toetsing en afsluiting (PTA)

Voor of op 1 oktober van het lopende schooljaar ontvangen de leerlingen een programma van toetsing en afsluiting. Deze programma's zijn te vinden in het tweede deel van dit boekje. Per vak wordt uitgelegd welke onderdelen er dit schooljaar getoetst worden, wat de inhoud van deze toetsen is, op welke wijze de toets afgenomen wordt en in welke periode van het jaar dat gebeurt. Ook wordt per vak aangegeven welke toetsen herkanst mogen worden. Tot slot wordt per vak uitgelegd hoe het cijfer voor het schoolexamen tot stand komt.

De bijlagen.

De onderwerpen die niet in het examenreglement en het programma van toetsing passen maar wel belangrijk zijn om te weten in de bovenbouw van het vmbo, havo en vwo, zijn opgenomen in dit boekje. Ik raad jullie aan ook deze onderwerpen goed te bestuderen.

Ik wens jullie allemaal een heel goed (examen)jaar en een mooi diploma toe.

Mw. Drs. C. van den Berg
Rector

INHOUDSOPGAVE

Basis: examenreglement @vocampus

Instemming GMR (na doorgevoerde wijzigingen): 13 juni 2023

A: ALGEMENE BEPALINGEN	
- art. 5 Maatregelen bij onregelmatigheden	6
- art. 5a Geheimhouding	6
B: REGELING VAN HET SCHOOLEXAMEN	
- art. 8 Inrichting schoolexamen	6
- art. 11 Te laat komen en verhindering	8
- art. 12 Herkansing en herexamen	8
C: REGELING VAN HET CENTRAAL EXAMEN	
- art. 29a Vervroegd eindexamen	9
- art. 29b Examen op hoger niveau	9
- art. 32 Overige bepalingen	10
Bijlage 1: Toelichting bij de terminologie met betrekking tot toetsen	11
Bijlage 2: Toelichting onregelmatigheden en fraude	13

Aanvullingen examenreglement (de artikelnummers verwijzen naar het examenreglement @vocampus)

Art.5 . Maatregelen bij oregelmatigheden

- 2 De maatregelen, bedoeld in het eerste lid van artikel 5 van het reglement @vocampus, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, kunnen ook zijn:
 - e. Het op school laten inhalen of bijwerken van een SE onderdeel op een door de docent, afdelingsleider of examencommissie vast te stellen tijdstip, na de reguliere lessen en eventueel ook op een voor de leerlingen roostervrije dag
 - f. Voor het schoolexamen: het laten vervallen van het recht op een of meerdere herkansingen.
- 3 Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de examencommissie van het Citadel College de kandidaat. De kandidaat kan zich door zijn ouders/verzorgers laten bijstaan.
De examencommissie deelt de beslissing mede aan de kandidaat en zijn ouders/verzorgers, mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is, alsmede aan de inspectie.

De samenstelling van de examencommissie (vmbo-t, havo en vwo):

Voorzitter: Mevrouw Drs. H.M.A.G. Jonkergouw
Secretaris: Mevrouw Drs. A.Z.M.S. Pustjens
Mevrouw M. Peters
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de examencommissie bij de rector (Mw. Drs. C. van den Berg) in beroep gaan. Het beroep wordt binnen drie werkdagen nadat de beslissing van de examencommissie schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de rector ingediend. De rector zal een onderzoek instellen, en beslist binnen 2 weken na de instelling van het beroep een uitspraak, tenzij hij de termijn (met redenen omkleed) heeft verlengd met maximaal twee weken. De rector deelt de beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat en de examencommissie.
5. Indien de onregelmatigheid pas na afloop van het (school)examen ontdekt wordt, kunnen de examencommissie en de betrokken examiner(en) gezamenlijk het schoolexamen ongeldig verklaren, hetgeen tevens mogelijk ontzegging van deelneming aan het CE inhoudt, zoals bepaald in art.5 lid 2. van de algemene bepalingen van het examenreglement. Het is ook mogelijk dat zij bepalen dat het schoolexamen slechts geldig is na een hernieuwd schoolexamen in de door hen aan te wijzen onderdelen en op een door hen te bepalen wijze.
6. Bij diefstal, verlies of fraude van (onderdelen van) het examen die door de kandidaten worden beheerd en nog niet beoordeeld zijn, zullen de betreffende onderdelen opnieuw moeten worden gemaakt. Indien de gestelde inleverdatum niet meer gehaald kan worden, zal in overleg met de examiner een nieuwe datum vastgesteld worden. De examiner mag hierbij

besluiten de kandidaat het werk na schooltijd of op een roostervrije dag op school te laten maken.

Dit geldt ook voor verlies van werk (bestanden) door een kapotte laptop terwijl het werk niet in de cloud is opgeslagen.

Werk dat door docenten niet is ontvangen op de voorgeschreven wijze wordt beschouwd als niet ingeleverd.

7. Bij het overschrijden van de gestelde inleverdatum van het PWS, een praktische opdracht of een handelingsdeel, wordt dit gezien als een onregelmatigheid (zie art. 5) en wordt melding gedaan bij de examencommissie.

Verder geldt dat met een onafgerond PTA overgang naar een volgend leerjaar of deelname aan het Centraal Examen niet mogelijk is.

Art.5a. Geheimhouding

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van dit besluit en daarbij de beschikking krijgt over gegevens, waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van dit besluit de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

INRICHTING VAN HET SCHOOLEXAMEN (SE)

Art 8. Inrichting schoolexamen

- 8.1.1 Het schoolexamen kan bestaan uit de volgende toetsvormen:

- mondelinge toetsen;
- schriftelijke toetsen met gesloten en/of open vragen;
- praktische opdrachten;
- handelingsopdrachten;
- handelingsdelen;
- profielwerkstuk

Naast de schoolexametoetsen worden in vwo4 en vmbo-t 3 ook voortgangstoetsen gegeven. Deze tellen wél mee voor de bevordering naar het volgend schooljaar maar niet voor het schoolexamencijfer.

- 8.1.2 (In het PTA worden voor meerdere vakken ook de voortgangstoetsen opgenomen. Deze staan ook als zodanig aangegeven. Deze toetsen vallen niet onder de afspraken van het examenreglement maar zijn opgenomen om de leerlingen een volledig overzicht te geven over hun toetsen).

- 8.1.3 Tenminste één week voor aanvang van de in het PTA beschreven toetsen krijgen de kandidaten van hun docent te horen op welk tijdstip de toets afgenomen wordt en eventuele bijzonderheden. Er wordt ook naar gestreefd om meteen aan te geven waar de toets afgenomen wordt.

- 8.1.4 Het cijfer voor de toets wordt door de examiner vastgesteld.

- 8.1.5 Opgaven, het gemaakte werk, de eventueel gemaakte protocollen van mondelinge toetsen, alsmede de cijfers worden door de examiner bewaard totdat de overgangsbeslissing van het betreffende jaar is vastgesteld. In het examenjaar wordt het werk bewaard tot 1 september van het betreffende examenjaar. Daarna wordt het werk vernietigd.
- 8.1.6 De criteria aan de hand waarvan de beoordeling van alle werkstukken zoals PO's, handelingsopdrachten en profielwerkstuk plaatsvindt, worden door de examiner vóór aanvang van de opdracht (tijdens de lessen) aan de kandidaat bekend gemaakt.
- 8.1.7 In één week kunnen maximaal vijf toetsen plaatsvinden. Onder een toets wordt verstaan: praktische opdrachten en SE (of voortgangs)toetsen zoals genoemd in het PTA. Uitzondering hierop vormt een toetsweek. In deze week kan afgeweken worden van het hierboven genoemde aantal toetsen.
- 8.1.8 Het cijfer van ieder onderdeel van het SE wordt zo spoedig mogelijk (binnen 10 werkdagen) aan de kandidaat bekend gemaakt en ingevoerd in Magister. Tot 5 werkdagen na de bekendmaking hebben de kandidaten het recht het door hen gemaakte werk in te zien. Dit laatste gebeurt in aanwezigheid van de docent.
- 8.1.9 De kandidaat heeft het recht om bij duidelijke onenigheid met de examiner aangaande afspraken over werk, tijdstip van inleveren van werk of beoordelingen, binnen 5 werkdagen schriftelijk beroep aan te tekenen bij examencommissie. De examencommissie deelt de beslissing van de commissie uiterlijk 10 werkdagen na het indienen van het beroep, schriftelijk mee aan de kandidaat.

8.1.10 **Combinatiecijfer vwo**

Op het vwo wordt het combinatiecijfer gevormd door de vakken algemene natuurwetenschappen (ANW), maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk. Voor geen enkel van deze onderdelen mag het cijfer 3 of lager worden behaald.

Voor leerlingen die na het behalen van hun havo diploma doorgestroomd zijn naar het vwo bestaat het combinatiecijfer uit ANW en het profielwerkstuk.

Voor geen enkel van deze onderdelen mag het cijfer 3 of lager worden behaald.

Combinatiecijfer havo

Op de havo wordt het cijfer bepaald door de vakken maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk. Voor geen enkel van deze onderdelen mag het cijfer 3 of lager worden behaald.

8.1.11 **Het Profielwerkstuk havo en vwo**

Het profielwerkstuk (PWS) is een schoolexamen (SE) en wordt afgesloten met een presentatie aan medeleerlingen en ouders. Het PWS moet afgesloten worden met een beoordeling in de vorm van een cijfer. De beoordelingen gebeuren aan de hand van standaard beoordelingsformulieren (rubric). In de beoordeling spelen het eindproduct, het maakproces en de presentatie een rol. Het cijfer vormt een onderdeel van het combinatiecijfer.

De kandidaat houdt zich aan de inlevertermijnen zoals gesteld in het PTA voor het PWS.

Het profielwerkstuk vmbo-t

Het profielwerkstuk wordt beoordeeld door de PWS begeleider die de kandidaat heeft begeleid bij de totstandkoming van het profielwerkstuk.

Het PWS wordt afgesloten met een presentatie aan medeleerlingen en ouders. Het PWS moet afgesloten worden met een beoordeling 'voldoende' of 'goed'. Als dat niet het geval is, kan het schoolexamen niet afgerond worden. De kandidaat kan in dat geval niet slagen voor zijn vmbo-eindexamen en ontvangt dan ook geen diploma.

De regeling cijfergeving

8.1.12 Het SE spreidt zich uit over het 3^e en 4^e leerjaar vmbo-t, het 4^e en 5^e leerjaar van de havo en het 4^e, 5^e en 6^e leerjaar van het vwo. Het laatste leerjaar bestaat uit 2 periodes en het voorexamenjaar uit 3 periodes. Aan het einde van een periode wordt een rapportage opgesteld.

8.1.13 Verschillende Cijfers

In vwo4 en vmbo-t 3 zijn twee soorten toetsen: SE toetsen en voortgangstoetsen.

Voortgangstoetsen.

Naast de schoolexametoetsen worden in vwo 4 en vmbo-t 3 ook voortgangstoetsen (of klassenwerk) gegeven. Deze tellen wél mee voor de bevordering naar het volgend schooljaar maar niet voor het schoolexamencijfer.

SE toetsen

De SE-cijfers vormen samen via een weging of via een percentage (totaal 100%) het uiteindelijke SE cijfer. Het percentage of de weging wordt in het PTA achter de SE toetsen per vak weergegeven. Er wordt 1 maal afgerond. Het SE cijfer wordt uitgedrukt in een cijfer op één decimaal nauwkeurig.

8.1.14 Overgangscijfer

Iedere toets in het voorexamenjaar heeft een weging. Het overgangscijfer wordt bepaald op basis van het voortschrijdend gemiddelde van alle toetsen. In vwo 4 tellen de voortgangstoetsen hierbij ook mee. Het jaarcijfer is een getal op één decimaal nauwkeurig. Het cijfer wordt op 1 decimaal "afgekapt" (6.49 -> 6.4). Dit afkappen geldt voor de eindgemiddelden van de vakken ANW, CKV en maatschappijleer (havo/vwo). Voor vmbo t-3 geldt dat het cijfer voor CKV op 1 decimaal wordt afgerond. Voorts wordt verwezen naar vigerende overgangsregeling.

Art. 11. Te laat komen en verhindering

11.11.a Indien een SE onderdeel niet is afgelegd op het vastgestelde tijdstip of binnen de vastgestelde termijn zonder een naar het oordeel van de examencommissie geldige reden, kan de examencommissie verplichten het ontbrekende deel alsnog af te leggen. De kandidaat kan in dit verband verplicht worden om na lestijd of op een roostervrije dag op school het werk te gaan maken. Dit wordt gezien als een onregelmatigheid en kan derhalve ook ten koste gaan van een herkansing.

Art.12. Herkansing en herexamen

- 12.1.g. Alleen voortgangstoetsen en SE toetsen kunnen voor herkansing in aanmerking komen. Handlingsopdrachten en een grote praktische opdracht worden afgetekend als het werk 'naar behoren' beoordeeld is, of wanneer er een cijfer voor gegeven is. Er geldt dus geen herkansingsregeling voor handlingsdelen en praktische opdrachten.
- 12.1.h. Iedere kandidaat heeft per periode maximaal eenmaal het recht één toets te herkansen. De kandidaat kan de herkansing gebruiken voor een SE of een voortgangstoets.
- 12.1.i In de laatste periode (P3) kunnen de toetsen niet herkanst worden. Aan het begin van periode 1 van het volgend schooljaar kan een toets uit de laatste periode herkanst worden, mits de leerling is bevorderd.
- 12.1.k. De toetsen worden herkanst (of ingehaald) op een centraal moment dat aangegeven staat in de jaarplanning.
- 12.1.l Indien een herkansing is gemist om welke reden dan ook, blijft het oorspronkelijke cijfer staan.
- II Examenkandidaten die gezakt zijn en hun examenjaar op het Citadel College overdoen, hebben het recht om nogmaals een herkansing van periode 3 van het voorexamenjaar te doen in periode 1 van het examenjaar. Mocht de herkansing van hun eerste examenjaar geleid hebben tot een beter cijfer, dan blijft dit cijfer staan, en hebben ze dus de mogelijkheid nog een ander cijfer te verhogen. Er wordt op maat gekeken welke toets herkanst wordt, als de PTA's van het voorexamenjaar van hun eerste keer examen en het voorexamenjaar van hun tweede keer examen afwijken.

Leerlingen van examenklassen hebben recht op een 3^e herkansing. Deze herkansing is voor dit schooljaar ingepland in week 9 (26 februari 2024) . De leerling kan hiervoor een SE uit het vorig schooljaar kiezen. Een toets die al een keer herkanst is kan nogmaals herkanst worden mits daarvoor toestemming is verkregen van de vakdocent.

III Herexamenregeling schoolexamen (aanvulling)

De leerling mag een herexamen van het schoolexamen aanvragen. Het betreft de vakken ANW en Maatschappijleer. Het herexamen kan gegeven worden nadat de beslissing genomen is dat een leerling bevorderd is.

Het herexamen wordt afgenomen in de periode tussen de zomervakantie en de herfstvakantie van het direct daarop volgende schooljaar.

Het herexamen omvat door de rector aangegeven onderdelen van het examenprogramma.

C REGELING VAN HET CENTRAAL EXAMEN (CE)

Art.29.a. Vervroegd examen

- 29.a.1 Vervroegd examen kan worden gedaan in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar in een of meer vakken maar niet in alle vakken (artikel 37a lid 1 van de wet vo 2020 en het inrichtingsbesluit VWO). De kandidaat kan zich hiervoor melden bij de vakdocent.

Met een kandidaat die voor deze regeling in aanmerking komt, worden de aanvullende regelingen uit de wet vo 2020 en het inrichtingsbesluit VWO doorgenomen.

Art.29.b Examen op hoger niveau

- 29.b.1 Leerlingen mogen examens op een hoger niveau af leggen dan het niveau waarin de leerling het onderwijs volgt.
- 29.b.2 Wanneer de leerling een examen op een hoger niveau niet of niet naar tevredenheid haalt, kan dat examen alsnog op het eigen niveau afgelegd worden in het Tweede Tijdvak (dit is de "terugvaloptie"). Deze mogelijkheid wordt niet als herkansing gezien.
- 29.b.3 Met een kandidaat die voor deze regeling in aanmerking komt, worden de aanvullende regelingen uit de wet vo 2020 en het inrichtingsbesluit VWO doorgenomen.

Art. 32 Overige bepalingen

- 32.1 De resultaten van het schoolexamen behaald in het voorexamenjaar, komen te vervallen als de kandidaat niet bevorderd wordt naar het volgende leerjaar.
- 32.2 Van kandidaten die niet slagen voor het eindexamen en besluiten het examenjaar op het Citadel College opnieuw te doen, vervallen de behaalde (school)examenresultaten van het laatste leerjaar. In geval het profielwerkstuk voldoende is afgesloten mag deze beoordeling blijven staan. Uitzondering hierbij is het resultaat van de herkansing van de laatste periode van het voorexamenjaar.
De kandidaten zijn vrijgesteld van het volgen van de lessen LO. Deze lestijd moet worden ingezet in overleg met de afdelingsleider.
- 32.3 Voor de kandidaat die tot het voorlaatste of laatste leerjaar wordt toegelaten, nadat in dat leerjaar al toetsen gehouden zijn, stelt de rector een regeling vast in overleg met de examinator en de kandidaat.
- 32.4 Overstapregeling
Indien leerlingen in de bovenbouw wisselen van schooltype wordt maatwerk toegepast en zullen de behaalde schoolexamens worden beoordeeld. Uitgangspunt is dat het schoolexamenprogramma op het nieuwe niveau volledig afgedekt moet zijn. Docenten beoordelen aan de hand van de PTA's welk cijfer zal gelden. Het kan voorkomen dat bepaalde schoolexamens moeten worden ingehaald.
Zoals vermeld gaat het in elk individueel geval om maatwerk.
- 32.5 Indien een leerling na het behalen van het Havo examen overstapt naar 5 vwo dan kunnen leerlingen kiezen voor een vrijstelling van de vakken maatschappijleer en CKV die in Havo afgesloten zijn.
De leerlingen kunnen er ook voor kiezen om een examen op vwo niveau maatschappijleer te doen aan het begin van 5 vwo. Het behaalde cijfer is definitief.
Tevens kan de leerling ervoor kiezen het vak CKV nog 1 jaar op vwo niveau te volgen en deels op vwo niveau af te sluiten. Indien een leerling hiervoor kiest houdt dit in dat de leerling in 5 vwo alle lessen CKV volgens rooster volgt. Het eindcijfer bestaat dan uit een combinatie van 50% havo niveau en 50% vwo niveau. Eenmaal gekozen betekent dat deze keuze definitief is. Hiervan kan niet meer afgeweken worden. Indien gekozen wordt voor een examen

maatschappijleer op vwo niveau en/of het volgen en afsluiten van CKV in 5 vwo, maken deze vakken ook deel uit van het combinatiecijfer in 6 vwo.

- 32.6 Een kandidaat die doubleert in 4t en die maatschappijleer en de praktijkgerichte vakken met 6,5 of hoger heeft afgesloten, kan vrijstelling krijgen voor de betreffende vakken. Het cijfer waarmee de betreffende vakken is afgesloten, blijven in dat geval staan in het examendossier.
- 32.6 Een kandidaat die doubleert in 4h of 4v en die het vak maatschappijleer met een 6,5 of hoger heeft afgesloten, kan vrijstelling krijgen voor het betreffende vak. Het cijfer waarmee het betreffende vak is afgesloten, blijft in dat geval staan in het examendossier.
- 32.7 Een kandidaat die afstroomt van 4v naar 4h, en die het vak maatschappijleer met een 6,5 of hoger heeft afgesloten, kan vrijstelling krijgen voor dit vak. Het cijfer waarmee het betreffende vak is afgesloten, blijft in dat geval staan in het examendossier. Indien de kandidaat het cijfer van het vak maatschappijleer wil verbeteren, dient de kandidaat alle onderdelen in het PTA van dit vak opnieuw af te leggen. De keuze van de kandidaat wordt schriftelijk vastgelegd en kan niet worden gewijzigd
- 32.8 Een kandidaat die doubleert in 5v, en die het vak culturele en kunstzinnige vorming met een 6,5 of hoger afgesloten, kan vrijstelling krijgen voor het betreffende vak. Het cijfer waarmee het betreffende vak is afgesloten, blijft in dat geval staan in het examendossier. Indien de kandidaat het cijfer van het vak culturele en kunstzinnige vorming wil verbeteren, dient de kandidaat alle onderdelen in het PTA van dit vak opnieuw af te leggen. De keuze van de kandidaat wordt schriftelijk vastgelegd en kan niet worden gewijzigd.
- 32.9 In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de rector na de betrokken partijen gehoord te hebben.
- 32.10. Waar in dit reglement gelezen wordt: de ouder(s), kan onder bepaalde omstandigheden ook gelezen worden: de verzorger(s) of voogd(en).
- 32.11 Waar sprake is van (mede) ondertekening door de ouder(s) van de kandidaat geldt dit voor kandidaten die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt. Meerderjarigen (18 jaar en ouder) hebben in dezen zelf tekenbevoegdheid.
- 32.12 De rector behoudt zich het recht voor de ouders van meerderjarigen over alle examenzaken inlichtingen te verschaffen, tenzij de meerderjarige schriftelijk kenbaar maakt dat hij dit niet wenst.

Bijlage 1: Toelichting bij de terminologie met betrekking tot toetsen

Algemeen

In het schoolexamen is sprake van drie soorten werk:

1. Schoolexamentoetsen

De schoolexamentoetsen evalueren opgedane kennis en vaardigheden (meestal) door middel van een schriftelijke toets. Voor deze toets wordt een cijfer gegeven. Dit cijfer kan in decimalen gegeven worden. Deze toetsen tellen mee voor het schoolexamencijfer. Schoolexamentoetsen vallen onder de herkansingsregeling.

2. Praktische opdrachten

Een praktische opdracht is een toetsvorm waarbij vaardigheden getoetst worden in combinatie met leerstof uit de overige exameneenheden.

De praktische opdracht maakt deel uit van het SE of is een voortgangstoets. Voorbeelden van praktische opdrachten zijn opdrachten voor een interview, het opstellen van een enquête en een practicumopdracht bij exacte vakken. De onderwerpen worden bij voorkeur ontleend aan de maatschappelijke of beroepsmatige realiteit. Bij alle vakken en programma's komen praktische opdrachten voor, waarbij zowel het proces als het product wordt beoordeeld. Beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf aan de kandidaat bekend gemaakte criteria. De weging van het cijfer voor de praktische opdracht wordt in het PTA bepaald. De kandidaat kan de praktische opdracht de vorm geven van een product, werkstuk of een presentatie.

3. Profielwerkstuk

a. Het profielwerkstuk vmbo-t

Bij het profielwerkstuk (PWS) gaat het om de uitwerking van een thema dat past binnen het profiel. De kandidaten dienen tenminste 20 uur te besteden aan het profielwerkstuk. Het werkstuk hoeft niet binnen de stof van een vak te passen. Ook behoeven er geen twee vakken geïntegreerd te worden. Het thema staat centraal. Het PWS gaat bij voorkeur over maatschappelijk relevante onderwerpen of onderwerpen die te maken hebben met de beroepswereld, die bij het profiel past. Voor het PWS is het noodzakelijk dat kandidaten informatie verzamelen, ordenen en presenteren. Er zijn verschillende presentatievormen: een geschreven werkstuk, een tastbaar werkstuk (maquette, prototype), een mondelinge presentatie of een computerpresentatie. Met het PWS worden vakvaardigheden, algemene en communicatieve vaardigheden getoetst. De beoordeling vindt plaats door minimaal twee docenten aan de hand van criteria, die vooraf aan de kandidaat kenbaar zijn gemaakt. Bij het PWS worden zowel proces als product beoordeeld. Het PWS **moet** met de waardering 'voldoende' of 'goed' worden afgesloten, telt niet mee in het cijfer van afzonderlijke vakken en wordt apart op de cijferlijst vermeld.

b. Profielwerkstuk havo/vwo

In de Vernieuwde Tweede Fase heeft het profielwerkstuk op één vak of meer vakken betrekking. Het vak of de vakken waarop het werkstuk betrekking heeft, maakt/maken onderdeel uit van het totale pakket van de leerling. Wel moet altijd ten minste één groot vak betrokken zijn. Een groot vak heeft op de havo een omvang van minimaal 320 uur en op het vwo minimaal 400 uur. Net als voorheen bepaalt de school op hoeveel vakken het profielwerkstuk betrekking heeft en welke vorm het dient te hebben. Hiervoor wordt de leerling tijdig geïnformeerd.

De studiebelasting bedraagt zowel voor havo als voor vwo 80 studielasturen.

De inlevertermijnen zijn conform het PTA. Tevens is artikel 4 op het PWS van toepassing.

Herkansing van het PWS is mogelijk, de procedure hiervoor is op te vragen bij de PWS commissie.

Bijlage 2: toelichting mbt onregelmatigheden en fraude bij examenonderdelen

Voorbeelden van onregelmatigheden zijn:

- Het ongeoorloofd doorgeven, uitwisselen of overnemen van gegevens m.b.t. een onderdeel van een SE of CE, voorafgaande, tijdens of na afloop van een toets voor het SE of CE. In het dagelijks spraakgebruik valt deze onregelmatigheid onder fraude.
- Het zonder toestemming van de examiner of toezichthouder wijzigen of aanvullen van uitwerkingen na afloop van de officiële eindtijd van een (onderdeel van een) examen.
- Het verstoren van het rustige en ordelijke verloop van een onderdeel van het schoolexamen of eindexamen.
- Het niet voldoen aan de gestelde inleverdata van praktische opdrachten, handelingsdelen of handelingsopdrachten.
- Het hebben van spiekmateriaal bij een (onderdeel van het) examen. In het dagelijks spraakgebruik valt deze onregelmatigheid onder fraude.
- Het onder handbereik hebben van een mobiele telefoon/draadloze oortjes, horloge, smartwatch.
- Het aanbrengen van aantekeningen in woordenboek/Binas. In het dagelijks spraakgebruik valt deze onregelmatigheid onder fraude. In Binas mogen geen plakkertjes of boekenleggers worden gebruikt bij het Centraal Examen, bij het School Examen wordt dit nog toegestaan.
- Het kopiëren, opnemen of verwerken van een niet zelf gemaakt (deel van een) werkstuk, of enig ander geraadpleegd werk zonder de geraadpleegde bron te vermelden. In het dagelijks spraakgebruik valt deze onregelmatigheid onder fraude. Ook het doorgeven van eigen gemaakt werk aan andere leerlingen is een onregelmatigheid!
- Het kopiëren, opnemen of verwerken van in een eerder schooljaar zelf gemaakt werk in een opnieuw in te leveren opdracht zonder dat daar eerst uitdrukkelijk schriftelijke toestemming voor is verkregen bij de examiner.